

Fem bilder från projektet »Just like you« visades på Planket-utställningen i Malmö, en utställning som Agitera stod bakom. Björn Edin (t.v.) var samordnare för utställningen. Till höger står Andreas Engman.

FOTO: MAGNUS FRÖDERBERG

REPORTAGE DEL 2

Att hitta den rätta känslan

Arbetet med utställningen »Just like you« har kommit till en kritisk punkt. Gruppen har sorterat ut 125 bilder, men ingen är riktigt nöjd med urvalet. Nu gäller det att hitta kärnan, bilder som håller ihop och har rätt känsla.

TEXT **MAGNUS FRÖDERBERG**

FAKTA: AGITERA

SEDAN STARTEN 2003 har medlemmarna i Agitera haft flera gemensamma och enskilda utställningar. Gemensamt för alla medlemmar är att de fotograferar samhället och dess människor på ett kritiskt och personligt sätt.

Gruppen startades som en motvikt till det, i deras tycke, alltför tama svenska bildklimatet.

I dag består Agitera av Andreas Engman, Björn Edin, Edith Camilla Svensson, Oscar Sandberg och Thomas H Johnsson. De är öppna för att ta in fler medlemmar som delar gruppens syn på fotografi.

Gruppen träffas regelbundet för att jobba med gemensamma projekt och för att välja in nya medlemmar. Nyligen valdes Oscar Sandberg in. Ett villkor för att få bli medlem är att man har ett samhällsorienterat fotograferande och deltar aktivt i föreningen. Medlemmarna förutsätts också arbeta med egna fotoprojekt.

den föregående delen i denna serie fick vi höra hur bildgruppen Agitera resonerade när de valde ut bilder till sin kommande utställning.

De yttre ramarna är satta. Utställningen ska handla om vanliga människor så som de är, därav utställningsnamnet »Just like you«. Det är bestämt att utställningen bara ska bestå av ett hundratal svartvita porträtt, några med text till.

Medlemmarna i Agitera har denna gång samlats i Thomas H Johnssons ateljé i Landskrona. De jobbar inte efter någon deadline i detta projekt, men viljan att komma vidare är stark. Edith Camilla Svensson har skrivit en dagordning och när jag kommer på lördagsmorgonen är det dags att gallra bland de 125 bilder som hittills valts ut.

– Du skulle ha varit här i går kväll. Då var diskussionen het. Både Andreas och jag hade känt att det här inte var tillräckligt bra. Nu måste det hända något! Vi pratade om saken i gruppen och då blev det mycket diskussion, berättar Thomas H Johnsson.

– Vi har inte sett helheten. Vi har bara sett

bild för bild och ärligt sagt »A« på de bilder vi tycker är bra, säger Björn Edin.

– Det vore ju tråkigt om vi var nöjda och tyckte oss vara klara redan nu.

Några i gruppen tyckte att det var lika bra att börja om från början medan andra ville utgå från det urval som är gjort, vilket blev beslutet till sist.

Även bildtexternas vara eller icke vara diskuterades.

– Man påverkas mycket av texten. Vi menar att en bra bild ska vara en bra bild, även utan text, säger Edith Camilla.

Jag frågar om inte vissa bilder behöver bildtexter för att fungera, och kan vara bra bilder ändå.

– En del menar det, men vi bryr oss inte om vad andra menar. Vi har friheten att sätta upp våra egna ramar och kriterier, säger Thomas.

Med början på Planket

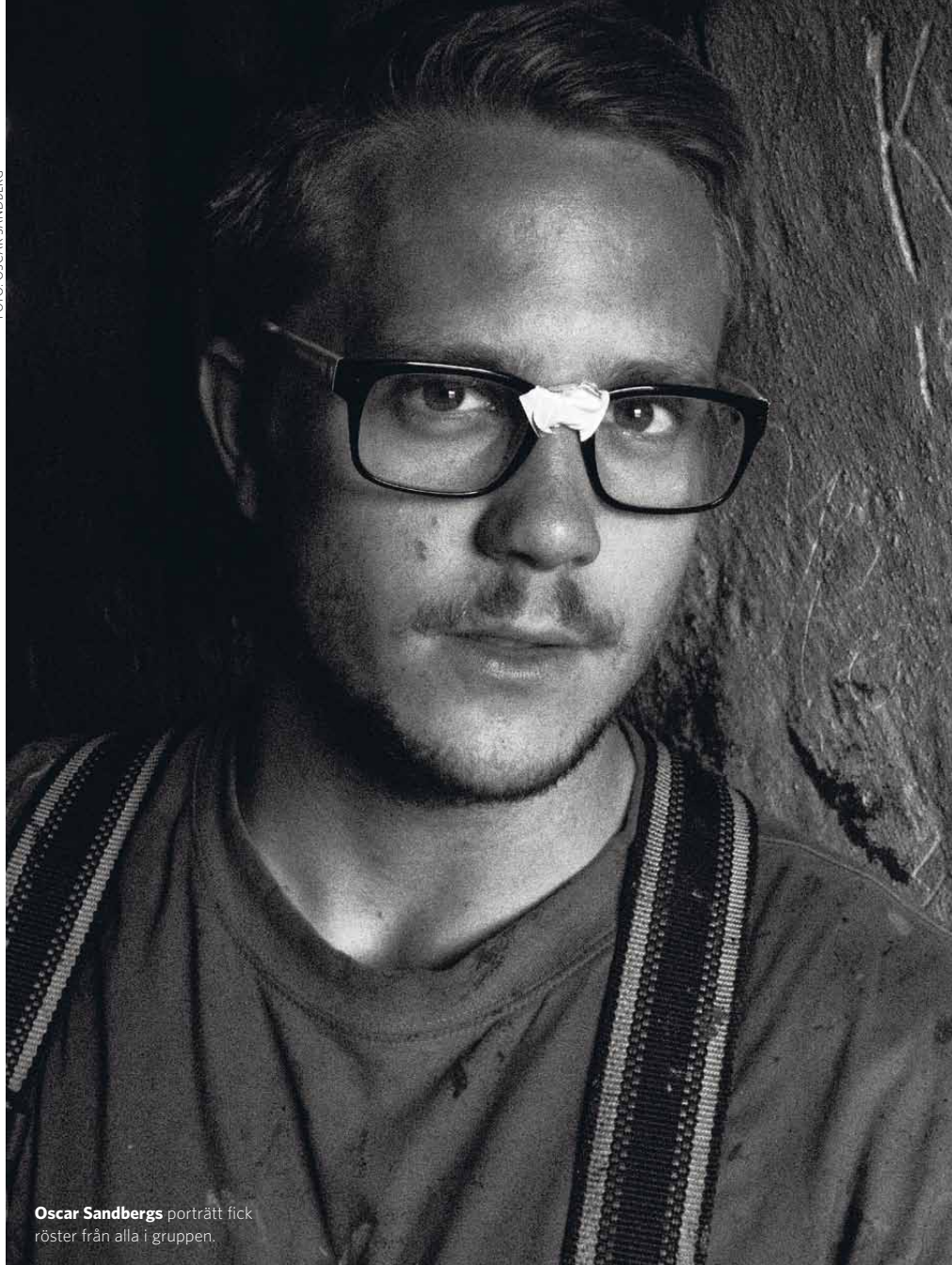
Innan gruppen sätter igång och dissekerar sina bilder måste de gå igenom sina intryck från utställningen Planket i Malmö som de står som arrangörer för. Där ställde de själva ut fem

»» Det var en tuff helg, rent bildligt, och kanske rent bokstavligt, men samtidigt väldigt stimulerande. Det slutade med att vi nästan började om. Av ungefär hundra-trettio bilder finns nu fjorton kvar. Vi kände att yxan måste fram ordentligt, att materialet inte speglade den känsla vi ville åt, men nu tror jag att vi börjar komma närmre kärnan.

Det kan upplevas märkligt att kliva in med cirka trettiofem bilder och gå hem med tre. Oavsett vad, är det nödvändigt att sålla, vända och vrida, gör man en gruppställning är det viktigt att alla enas om vad det är som man vill åt. Det kan vara svårt att hitta en arbetsform för det. Men nu tror jag att vi gjort det. ««

Från Thomas H Johnssons blogg.

FOTO: OSCAR SANDBERG

Oscar Sandbergs porträtt fick röster från alla i gruppen.

porträtt i stoleken 70 gånger 100 centimeter som en försmak av »Just like you«. Nu hänger bilderna på väggen i ateljén.

– Det är en bild från varje fotograf men många trodde att det var en och samma fotograf som tagit alla, berättar Andreas Engman stolt.

Planket, som egentligen är ett järnstaket kring Folkets Park, fylldes med bilder av ett hundratal fotografier som alla fick en knapp meter att ställa ut på.

Björn har fungerat som samordnare för Planket-utställningen och blir utfrågad av de andra.

– Här inne känns våra 70x100-bilder stora men utomhus är de inte det. Det var flera som tyckte de gjort stora 50x70-bilder, men som när de väl var på plats kände att de blev för små. Utomhus tittar folk på längre avstånd, säger han.

– En del som tittade på våra bilder undrade var de kan få se fler bilder från »Just like you« och undrade varför vi inte har någon hemsida för projektet, men från i dag har vi det, säger Björn.

Dags för gallring

– Med tanke på gårdagens diskussion är det väl lika bra att slänga upp bilderna på väggen och börja rensa. Jag har en idé. För att inte påverkas av vad de andra tycker och sätter för betyg så gör vi en snabb och tydlig gallring. Annars är det lätt att man börjar tänka, »ja, den är nog bra om han tycker det«, säger Thomas.

Efter en stunds funderande går gruppen med på Thomas metod. Alla tar var sin penna och börjar sätta streck på de bilder de vill ha kvar. Det tar någon minut.

Alla bilder som inte fått något streck alls sätts på en vägg.

– Det känns ändå inte som en superhård gallring om vi ska behålla alla med ett streck på, säger Andreas Engman.

Det visar sig att inga av de bilder som gruppen tidigare tagit med för att täcka in något område där de saknar bilder har kommit med.

– Det visar att det bara fungerar med bilder som vi känner för, säger Andreas.

Thomas är inte heller nöjd med urvalet. Edith Camilla föreslår att alla bilder som bara fått ett streck flyttas till en annan väg.

– För min del är det ointressant med »ettorna«. Hur bra är en bild om bara en av fem satt streck på den?

Björn vill inte stryka »ettorna« direkt eftersom urvalet gått så snabbt. Han menar att flera av bilderna som bara fått ett streck är bättre än så.

– Vi kanske inte är så lika i bildstil som vi tidigare trott, säger Andreas.

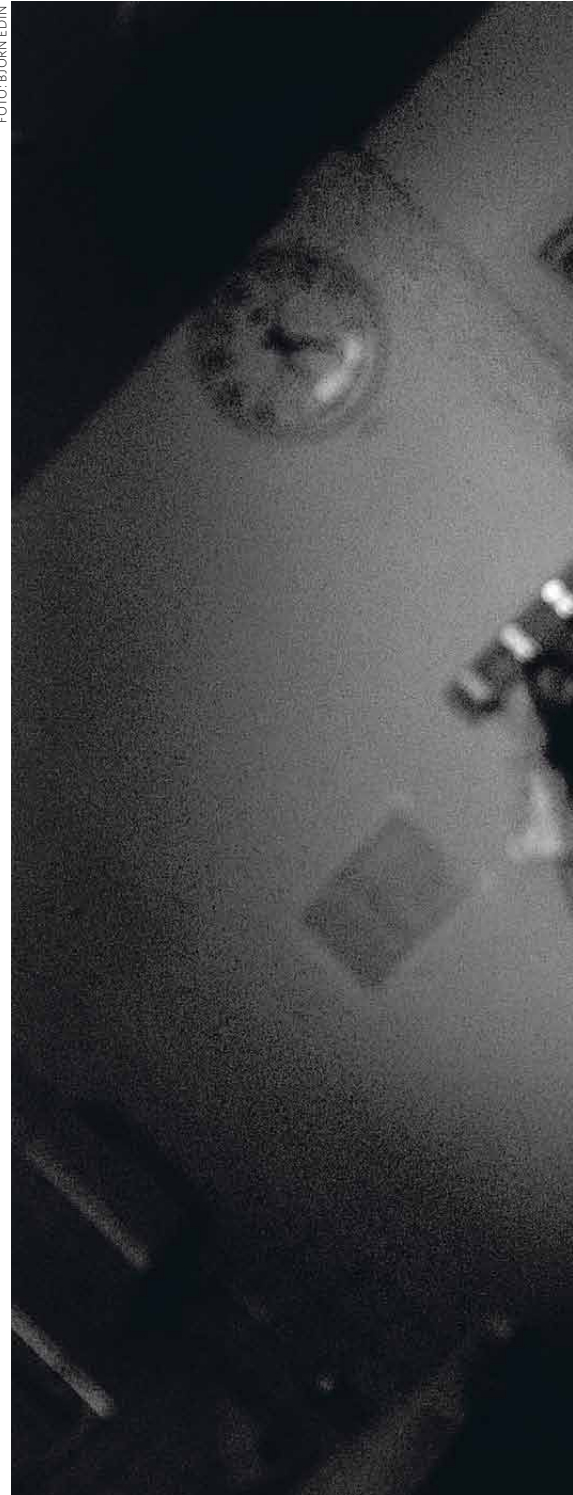
– Jag tycker det här känns jobbigt. Några av de bilder jag gillar åker bort om vi tar bort »ettorna«. Och det finns fler bilder som jag vill sätta streck på, säger Oscar Sandberg.

Lösningen blir att gå igenom bild för bild och om ingen tar bilden i försvar åker den bort.

– Nu känns det bättre. Ingen av de bilderna som är borttagna nu tycker jag ska tillbaka, säger Andreas.

– Vad är det som gör att vi nu är beredda att slänga bilder som vi tidigare tyckt var bra? Jag tror det är en utveckling där vi suddar ut vår vänlighetsgräns, säger Thomas och fortsätter:

– Nu har vi blivit av med en massa bilder som inte håller måttet och det är bara att gå ut och knipsa nya bilder.

Känslan är hittad. Efter fyra bildgenomgångar har gruppen hittat en gemensam känsla i bilderna som håller ihop och som känns rätt.

Personligare bilder

Edih Camilla pekar på skillnader mellan denna utställning och utställningen *Nordbor* som de nyligen producerat.

– I *Nordbor* plockade vi redan från början ihop bilder utifrån hur vi ville presentera det. När vi bestämde oss för att inte dela upp bilderna efter land var det lätt att para ihop bilderna.

– Det här känns mycket tyngre, viktigare och personligare. Det är våra personliga bilder som vi ska hitta en linje i. Och i *Nordbor* jobbade vi under tidspress. Det fick bli så bra som vi hann få till det.

Gallringen av »ettorna« ger upphov till nya diskussioner. Thomas pekar på en bild.

– Detta är ett exempel på en långsam bild som vinner i längden. Därför får den hänga kvar. Och vem har satt ett streck på den här bilden?

– Det var jag, men det var i stridens hetta, så den åker bort, försvarar sig Andreas.

Nästa bild är den bild som gruppen använt för marknadsföring av projektet. Edith Camilla menar att det känns konstigt att ta bort en bild som de använder i marknadsföringen

– Den kom med av formskäl, för att det är lätt att lägga text i bilden, säger Thomas.

Han pekar på en annan bild och säger:

– Den här bilden är »Just like you«. Det finns en sårbarhet i bilden.

Med de orden enas gruppen om att kassera bilden som de har på sin hemsida, projektbeskrivning och upptryckt på informationsblad.

– Det funkar inte att tänka i helhet nu. Vi kan bara ha med de bilder som känns rätt. När vi har hittat rätt känsla kommer vi också ha en linje och en helhet, säger Thomas.

I takt med att antalet bilder på väggen minskar väcks frågan om utställningen verkligen måste innehålla 100 bilder.

– Jag tycker inte det, men när vi hittat kärnan är det också lättare att ta och hitta bilder med

rätt känsla, säger Björn.

Till slut sitter det 39 bilder på väggen.

Hemsida och bok

Nästa punkt på dagordningen är att titta på hemsidan för projektet som Björn gjort i programmet Flash från Adobe.

– Syftet med sidan är att vi lätt ska kunna visa fler bilder för utställare som vi har kontakt med. Då slipper vi skicka så mycket pappersmaterial.

Sidan består av fyra delar: projektbeskrivning, bildgalleri, länk till Agiteras hemsida samt förteckning med länkar över sponsorer, eller »vännar« som de väljer att kalla dem.

– Eller ska vi kalla dem samarbetspartners? undrar Thomas.

Gruppen bestämmer sig för att byta bakgrund i galleriet till vit efter att de provat olika varianter. Bara de 39 bilderna på väggen får vara med.

Att det ska göras en bok till utställningen har varit klart från början. Gruppen hinner prata en stund om boken innan klockan blir för mycket. Flera är inne på att göra en stor bok, större än A4.

Jag undrar varför de inte utgår från ett butikspris och sedan räknar baklänges vad de har råd med.

– i ser inte begränsningarna i första hand, säger Thomas.

Det beslutas att Edith Camilla, Andreas och Thomas ska sätta ihop en dummy och be om lite olika offerter från det polska tryckeri de har kontakt med.

– Tryckeriet är hur modernt som helst, men det kostar bara en tredjedel av att trycka i Sverige.

Dagen efter träffar jag en mycket glad Thomas. Då berättar han att det blev en bildgallering till och bara 13 bilder är kvar.

– Nu sitter det. Nu har vi hittat känslan. ■

Fotnot: Bildurvalet hittar du på justlikeyou.se.